

Maatschappelijke Ontwikkeling

Retouradres: Postbus 10007, 8000 GA Zwolle

De Participatieraad Zwolle
t.a.v. mevrouw Wertheim,
voorzitter Participatieraad Zwolle

Stadskantoor
Lubeckplein 2
Postbus 10007
8000 GA Zwolle
Telefoon (038) 498 2907
A.Profijt@zwolle.nl

www.zwolle.nl

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Behandeld door Catharine Schutter en Thijs-Jan van der Veen

Datum 9 november 2021

Onderwerp Uw advies over de regiovisie beschermd wonen en
maatschappelijke opvang en het lokaal uitvoeringsplan van
beschermd wonen naar beschermd thuis.

Geachte leden van de Participatieraad Zwolle,
Wij danken u hartelijk voor het door uw raad gegeven advies. Wij zijn erg blij met uw complimenten over het voortraject, de leesbaarheid van het stuk en de uitgebreide reactie, waarbij naar onze indruk ook het belang dat u hecht aan dit onderwerp duidelijk blijkt. Wij zijn blij dat u uw waardering voor de regiovisie en het lokale plan uitspreekt.

Wij zijn ook blij met de opmerkingen die u maakt op de inhoud van de regiovisie en het lokale plan en die u ons mee wil geven. Veel van deze opmerkingen worden al door ons opgepakt of passen goed in de uitwerking van de visie. Hieronder wordt inzicht gegeven in hoe de diverse opmerkingen in de huidige aanpak een plek hebben of bij de uitwerking zullen worden meegenomen.

Regiovisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Zoals u in uw advies beschrijft, liggen veel zaken vast in de regiovisie aangezien landelijk beleid wordt uitgevoerd en is het fijn dat er tot 2032 de tijd wordt genomen om dit beleid geleidelijk uit te rollen. Uw advies om oog te houden voor kleine instellingen die beschermd wonen en/ of maatschappelijke opvang bieden, nemen wij mee in de gesprekken die we met onze aanbieders voeren in de opmaat naar de contractering vanaf 2023.

Het advies om ook te omschrijven hoe de lokale verantwoordelijkheden zich verhouden tot andere lokale gemeenten en tot de regio en daarbij te omschrijven wat de grenzen en de kaders zijn en te voorkomen dat cliënten steeds moeten verhuizen onder andere vanwege de krappe huisvestingmarkt is een belangrijk punt, maar iets wat we echter niet altijd kunnen vermijden. In de regiovisie hebben we hiervoor wel uitgangspunten opgenomen. Omdat individuele gemeenten niet zelfstandig het gehele ondersteuningspalet lokaal kunnen organiseren, kopen we (intramurale) voorzieningen beschermd wonen gezamenlijk in. Voor inwoners die beschermd wonen nodig hebben, kan dat betekenen dat zij dan tijdelijk verhuizen naar een andere gemeente voor de juiste zorg. Deze inwoners moeten, zodra het kan, ook weer terug kunnen keren, als het bijdraagt aan het herstel, naar hun gemeente van herkomst.

Dakloosheid

U adviseert om te sturen op de acht weken doorlooptijd waarin diverse zaken met en voor de cliënt geregeld worden. Deze acht weken zijn de doorlooptijd waarbinnen de gemeente volgens de Wmo een besluit moet nemen naar aanleiding van een melding. Deze termijn wordt gehaald. Het is goed dat u opmerkt dat verschillende zaken, naast

Datum

9 november 2021

Ons kenmerk

het stellen van een indicatie, niet altijd binnen die periode geregeld zijn. We zullen hier aandacht voor hebben.

Verder doet u de aanbeveling om in de lokale gemeenten mantelzorgers en naastbetrokkenen te betrekken bij een overdracht naar de lokale gemeente. Hier is momenteel al aandacht voor, maar in de praktijk zal dit niet altijd optimaal gaan. We nemen uw advies ter harte en zullen hier nog eens nadrukkelijk over spreken.

Uitgangspunten

U geeft in uw advies aan dat u niet goed begrijpt wat met resultaat wordt bedoeld als het gaat om toewerken naar resultaatsturing binnen de inkoop van beschermd wonen.

Wij bedoelen hiermee het volgende: Resultaatsturing gebeurt op twee niveaus:

- (1) De gemeenten maken afspraken met zorgaanbieders over de te behalen resultaten in het algemeen met betrekking tot het inkooptraject. Hierbij kan gedacht worden aan afbouw van het aantal huidige inwoners met een beschermd wonen indicatie, als ook bereid zijn om na te denken over afbouw van locaties of ombouw van locaties;
- (2) Op cliëntniveau worden resultaten opgesteld die zijn opgenomen in het ondersteuningsplan. Deze resultaten verschillen per inwoner. Dit kan bijvoorbeeld zijn: aanleren van dagstructuur, onderhouden van sociale relaties, financieel redzaam worden. De aanbieder bepaalt vervolgens samen met de cliënt hoe deze resultaten behaald kunnen worden.

Op basis van de afgesproken resultaten, kan de gemeente de regie houden op de voortgang en checkt de resultaten. Op deze manier kan de gemeente in samenspraak met de zorgaanbieder meer sturen op kwaliteit en effectiviteit, meer regie houden over de te behalen resultaten en samen met de zorgaanbieder een impuls geven aan de beoogde beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis. Op deze manier wordt ook partnerschap gestimuleerd.

Passende bekostiging

In uw advies geeft u aan om te concretiseren hoe passende bekostiging er in de praktijk uitziet. De gemeenten gaan passende reële tarieven afspreken met de zorgaanbieders voor de te leveren prestaties en het te behalen resultaat. Dit gebeurt met inachtneming van de *Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) reële kostprijs*. Voor het bepalen van de reële tarieven wordt advies ingewonnen bij een onafhankelijk onderzoeksbureau.

Dialogoog

U vraagt in uw advies om concreter aan te geven op welke wijze de dialogoog met aanbieders wordt gefaciliteerd en hierbij ook cliënten, cliëntenraden, mantelzorgers en naastbetrokkenen te betrekken. De gekozen SAS-procedure voor de aanbesteding van beschermd wonen biedt veel ruimte voor dialogoog met de markt. Tijdens de procedure gaan dialogoogsessies plaatsvinden met potentiële aanbieders. In de dialogoogsessies worden thema's besproken als transformatie, kwaliteit, zorglandschap, productdefinities en tarieven. De dialogoogsessies hebben tot doel om in gesprek te gaan met de potentiële aanbieders, waarbij een vrije gedachtewisseling kan plaatsvinden, wat tot nieuwe inzichten kan leiden voor de inhoud van de aanbestedingsdocumenten. In de procedure wordt nog gekeken of en op welke manier inwoners worden betrokken.

Pgb afbouwen

Met betrekking tot het persoonsgebonden budget (pgb) geeft de Participatieraad aan dat een pgb een recht is van de cliënt en altijd als optie meegenomen moet worden. Dit uitgangspunt wordt zeker gedeeld en de keuzemogelijkheid voor een pgb is in de Wmo vastgelegd. Echter, vanuit de huidige praktijk wordt geconstateerd dat een pgb niet in alle situaties voor de doelgroep passend is en de keuze voor een pgb momenteel ook kan voortkomen uit het voorkomen van een plek op de wachtlijst voor Zorg in Natura. Door het afbouwen van de wachtlijst en een andere wijze van contracteren, willen we

Datum 9 november 2021

Ons kenmerk

cliënten een weloverwogen keuzemogelijkheid bieden, waarbij het de verwachting is dat het aantal pgb's zal gaan afnemen.

Administratieve lastenverlichting

De gemeenten steken in op een meerjarig contract met aanbieders. De Participatieraad geeft aan dat zij zich hierin kan vinden en adviseert om te concretiseren over hoeveel jaren dit gaat en op welke wijze gemonitord wordt. Het voorstel dat nu voorligt, is om een contract af te sluiten voor de periode 1 januari 2023 tot 1 januari 2026 met de optie deze periode met twee (2) keer twee (2) jaar te kunnen verlengen. De wijze van monitoring zal worden meegenomen in de uitwerking van de toekomstige contractering en worden afgestemd in de gesprekken met de zorgaanbieders.

Lokaal uitvoeringsplan

In uw advies geeft u aan waardering te hebben voor het samenbrengen van diverse onderwerpen, zodat er steeds meer eenheid is en integraal werken vanuit inwonersperspectief meer en meer vorm krijgt. U geeft vervolgens op de verschillende onderdelen nadere inhoudelijke opmerkingen. Hieronder geven wij aan hoe wij uw opmerkingen een plek geven in het lokaal uitvoeringsplan, of hoe deze bij de nadere uitwerking worden meegenomen.

Betrekken inwoners

U adviseert ons om inwoners, cliënten, mantelzorgers en naastbetrokkenen te betrekken bij de inventarisatie van een tweetal wijken. Dat is inderdaad een waardevolle aanvulling. Niet alleen bij de ontwikkeling van het lokaal uitvoeringsplan, maar ook bij de nadere uitvoering ervan, zullen wij actief afstemming met inwoners, cliënten(vertegenwoordigers), mantelzorgers en naastbetrokkenen blijven zoeken. Concreet stellen wij voor om in het najaar van 2022 een eerste bijeenkomst te organiseren, als vervolg op de start voor de start gesprekken, waarbij we de eerste resultaten met elkaar kunnen bespreken.

Inrichten voorveld

U adviseert ons om de belangrijke rol van vrijwilligers in het voorveld, de mooie dingen die in Zwolle gebeuren, meer zichtbaar te maken, te bundelen en te waarderen, maar ervoor te waken dat vrijwilligers overbelast worden, waardoor continuïteit en expertise onder druk komen te staan. Een terechte opmerking waarmee de waarde, maar ook de kwetsbaarheid van de inzet van vrijwilligers wordt benadrukt. In het lokaal uitvoeringsplan wordt de inzet van vrijwilligers wel aangestipt, maar niet nader uitgewerkt. Er ligt hier nadrukkelijk een link met Spoor 1 van onze hervormingsagenda; een sterke sociale basis. Bij de uitwerking van de visie op de sociale basis in Zwolle zorgen wij ervoor dat de sociale basis voldoende is toegerust voor de sociale opgaves in Zwolle. We zoeken hiertoe afstemming en samenwerking met onze partners.

Realiseren van nieuwe woningen, woonvormen, geclusterde woonvormen/tussenvoorzieningen.

U adviseert om ook te spreken met bouwbedrijven, architecten, grondeigenaren en ontwikkelaars. Voldoende woningen zijn belangrijk om uitvoering te geven aan het lokale uitvoeringsplan. De gedachte achter de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis is immers dat psychisch kwetsbare inwoners langer zelfstandig thuis blijven wonen (met passende ondersteuning), of sneller weer uit zullen stromen uit beschermd wonen. Er dienen dan wel voldoende passende (en betaalbare) woningen beschikbaar te zijn. Hiertoe zijn wij al geruime tijd in gesprek met de woningcorporaties. Op basis van onderbouwde aannames (hoeveel mensen verwachten wij dat de komende periode een beroep zal doen op de sociale woningvoorraad) maken wij prestatieafspraken met de corporaties. Om de komende periode stappen te kunnen zetten in de ontwikkeling van geclusterde woonvormen/tussenvoorzieningen, zijn creatieve oplossingen nodig. Hiertoe zullen wij, waar nodig, zeker ook spreken met andere relevante partijen. Een mooie recente ontwikkeling is dat het Concilium (van

Datum

9 november 2021

Ons kenmerk

ontwikkelaars en bouwers) en WWZ 038 (platform Wonen, Welzijn en Zorg 038) hebben aangegeven dat zij gaan verkennen waar zij hun samenwerking kunnen versterken en concretiseren in de opgaven op het gebied van wonen en zorg.

Verder adviseert u ons om het gedachtengoed achter community Talentenplein uit te werken naar andere locaties en gemeenschappen. Bij de nadere uitwerking van nieuwe woonvormen/tussenvoorzieningen zullen wij de kennis en expertise die wij hebben opgedaan bij community Talentenplein, zeker toepassen bij andere locaties. We merken hierbij echter wel op dat er sprake zal zijn van diversiteit van het aanbod, alsmede van de doelgroep waarvoor nieuwe woonvormen/tussenvoorzieningen worden ontwikkeld. De invulling kan derhalve per voorziening afwijken.

U adviseert ons verder om oog te hebben voor het risico dat begeleiders overbelast raken, indien zij zelf niet voldoende begeleiding krijgen. Verder adviseert u ons om voor Friendswoningen alleen cliënten te selecteren die dit aankunnen. In zijn algemeenheid geldt dat een woonvorm/tussenvorm moet aansluiten bij de ondersteuningsbehoefte van de cliënt (of beter gezegd psychisch kwetsbare inwoner). Het moet immers een reëel alternatief zijn voor beschermd wonen. De juiste begeleiding kunnen bieden, is hierbij essentieel. Daar waar gewerkt wordt met inzet van vrijwillige begeleiders (bijvoorbeeld studenten), hechten wij er waarde aan dat zij voldoende toegerust zijn om deze begeleiding te kunnen bieden, in het belang van de doelgroep, maar zeker ook in het belang van de vrijwilligers. In onze uitvoeringsafspraken met aanbieders gaan wij hier aandacht voor vragen.

U geeft aan graag inzage te hebben in de resultaten van de monitortool. In onze reguliere voortgangsrapportages zullen de uitkomsten van deze monitor worden meegenomen. Wij achten het waardevol om deze monitor onderdeel te laten zijn van de reguliere voortgangsbewaking van het lokaal uitvoeringsplan.

Ambulante ondersteuning

U adviseert om in het lokaal uitvoeringsplan te omschrijven over welke lichte en zwaardere vormen de gemeente spreekt, welke het beste werken en aan welke condities en voorwaarden moet worden voldaan. In het lokaal uitvoeringsplan wordt beschermd wonen, dat wil zeggen; een intramurale voorziening met 24/7 uur professionele ondersteuning en toezicht op locatie als de meest zware (Wmo) vorm van ondersteuning beschouwd. Aan welke voorwaarden beschermd wonen moet voldoen, is bepaald in de Wmo, alsmede in onze regionale inkoopafspraken.

Een eenduidige definitie voor alle lichtere vormen van ondersteuning is nog niet voorhanden, omdat dit een breed pallet van ondersteuning betreft en omdat dit in de komende periode nader ontwikkeld zal worden. Dat wil niet zeggen dat wij nu met lege handen staan, want voor een deel van het aanbod is wel degelijk sprake van een heldere definitie (denk aan Wmo-thuisondersteuning). Het is een terecht aandachtspunt om toe te werken naar heldere definities voor de lichtere vormen van ondersteuning en aan welke voorwaarden deze dienen te voldoen. Dit is ook wat we in onze monitoring mee willen nemen; wat zijn de bestanddelen van de ondersteuning?

Belangrijk is dat we (psychisch) kwetsbare inwoners de juiste ondersteuning willen bieden, gericht op zelfredzaamheid en mogelijkheid tot participatie. Het blijft individueel maatwerk, waarbij per casus wordt bepaald welke vorm van ondersteuning het meest passend is.

U adviseert verder om de thuisondersteuning te organiseren met o.a. de bestaande partijen, zodat de cliënt niet hoeft over te stappen naar een nadere aanbieder, of naar een ander team en om in te zetten op voldoende ambulante begeleiding. Een gevolg van de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis is dat er meer beroep op thuisondersteuning/ambulante begeleiding zal worden gedaan. In het

Datum

9 november 2021

Ons kenmerk

lokaal uitvoeringsplan wordt hier rekening mee gehouden. Daar waar mogelijk zal zeker worden ingezet op soepele overgang van verschillende vormen van ondersteuning. Of dat te allen tijde betekent dat een inwoner/cliënt te maken krijgt met dezelfde (zorg)aanbieder kan niet op voorhand gegarandeerd worden, dit heeft immers ook te maken met welke aanbieders we vanaf 2023 inkoopafspraken maken ten aanzien van beschermd wonen.

Verder adviseert u ons om organisaties te sturen op het wijzigen van hun visie en werkwijze. Feitelijk zijn we hier al mee begonnen, door hen mee te nemen in onze visieontwikkeling en hen te consulteren over de invulling van deze visie. Daar blijft het uiteraard niet bij. Wij zullen de komende jaren, vanuit partnerschap, het gesprek aangaan met organisaties, zodat ook zij bijdragen en invulling geven aan de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis. Dit zal bovendien ook onderdeel zijn van onze inkoopafspraken.

De suggestie om de werkwijze over 2 á 3 jaar met partners en de Participatieraad te evalueren nemen wij graag over. Wij willen al in 2022 met onze partners in gesprek om, op basis van de behaalde resultaten, te evalueren en om, daar waar nodig, zaken bij te stellen.

Centrale toegang

U adviseert ons om concreet te omschrijven hoe de medewerkers van het Sociaal wijkteam gefaciliteerd en ondersteund worden. Het is inderdaad van groot belang om een zorgvuldige overgang van taken van de Centrale toegang naar het Sociaal wijkteam te organiseren, waarbij oog is voor voldoende kennis en expertise bij de lokale toegang van mensen met een psychische kwetsbaarheid. De uiteindelijke invulling, zowel inhoudelijk als financieel, is echter afhankelijk van keuzes die nog gemaakt moeten worden. Hiermee wordt bedoeld, welke onderdelen van de Centrale toegang in welk tempo door het Sociaal wijkteam overgenomen kunnen worden. Randvoorwaarde is dat de kwaliteit van de toegang, zowel van de Centrale toegang alsmede van het Sociaal wijkteam te allen tijde gegarandeerd blijft.

Tot besluit

Wij willen nogmaals onze waardering uitspreken voor uw inhoudelijke advisering. Het betreft een waardevolle aanvulling op en op onderdelen aanscherping van de beleidsnota's. In onze beantwoording hebben wij getracht zo volledig en concreet mogelijk te zijn, gebaseerd op de kennis die wij nu hebben. De beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis blijft echter een proces in ontwikkeling. We zullen hier de komende jaren samen met onze partners nadere invulling aan moeten geven. Graag nemen wij u ook tussentijds mee in de doorontwikkeling van deze beweging.

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer